

STANOVISKO HABILITAČNÍ KOMISE K NÁVRHU NA JMENOVÁNÍ DOCENTEM

Masarykova univerzita

Fakulta

Obor řízení

Uchazeč

Pracoviště uchazeče,
institute

Habilitační práce

filozofická

obecná a diachronní lingvistika

Mgr. Pavel Krejčí, Ph.D.

Masarykova univerzita, Filozofická fakulta, Ústav
slavistiky

Toponymické komponenty v české, chorvatské, srbské a
bulharské frazeologii

Složení komise

Předseda

prof. RNDr. Václav Blažek, CSc.

Masarykova univerzita

Členové

prof. PhDr. Miroslav Dudok, DrSc.

Univerzita Komenského v Bratislavě

doc. Cvetanka Avramova, Ph.D.

Sofijská univerzita sv. Klimenta Ochridského, Sofie

doc. PhDr. Aleš Brandner, CSc.

Masarykova univerzita

doc. Mgr. Bohumil Vykypěl, Ph.D.

Ústav pro jazyk český Akademie věd ČR

Hodnocení vědecké kvalifikace uchazeče

Mgr. Pavel Krejčí, Ph.D., úspěšně ukončil v roce 1996 magisterské studium jugoslavistiky a bohemistiky a v roce 1998 nediplomové magisterské studium bulharistiky na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity. V letech 1996 až 2000 studoval na téže fakultě v doktorském studiu obor paleoslovenistika a slovanské jazyky. Studium absolvoval obhajobou disertační práce *Idiomy a frazémy ve vybraných dílech srbské a chorvatské prózy po roce 1945 a jejich české překladové ekvivalenty*.

Vědecké zaměření uchazeče je značně široké (viz publikační činnost, která představuje více než 110 položek) – sahá od otázek diachronního vývoje jihoslovanských jazyků a problematiky standardizace jejich moderních spisovných podob (se zvláštním zaměřením na problematiku postsrbochorvatského a bulharsko-makedonského prostoru) přes srovnávací česko-jihoslovanskou frazeologii a toponomastiku až po translatoologii, překladovou lexikografii a didaktiku jihoslovanských jazyků. Ve všech oblastech lze spatřovat společné jmenovatele, jimiž jsou důkladná teoretická příprava, důsledná lingvistická analýza a kontrastivní metoda výzkumu.

Právě šíře jeho odborného zájmu umožnila zapojení uchazeče do celkem třinácti různorodých, převážně tuzemských projektů, jako například společný projekt Ústavu slavistiky Filozofické fakulty Masarykovy univerzity, Historického ústavu Akademie věd ČR, Katedry slovanských filologií Filozofické fakulty Univerzity Komenského v Bratislavě a Vzdělávací nadace Jana Husa Balkanistika (studia o jihovýchodní Evropě) v České a Slovenské republice (projekt

HESP 0106/2001 – výstup Ladislav Hladký a kolektiv: *České a slovenské odborné práce o jihovýchodní Evropě. Bibliografie za léta 1991–2000*, Brno: Masarykova univerzita 2003), projekt GA ČR Kontrastivní studium charakteru a funkce nových publicistických idiomů a frazémů v českých a bulharských publicistických textech (GP405/02/D164 – výstup Pavel Krejčí: *Bulharská a česká publicistická frazeologie ve vzájemném srovnání*, Brno: Masarykova univerzita 2006), projekt FF MU Filozofická fakulta jako pracoviště excelentního vzdělávání: Komplexní inovace studijních oborů a programů na FF MU s ohledem na požadavky znalostní ekonomiky (FIFA) (CZ.1.07/2.2.00/28.0228 – výstup Pavel Krejčí: *Přehled vývoje jihoslovanských spisovných jazyků. Od 9. do počátku 19. století*, Brno: Masarykova univerzita 2014) nebo projekty MU Slavistika mezi generacemi: doktorská dílna (MUNI/A/0956/2017 – výstup Pavel Krejčí: *Eight Fragments from the World of Serbian, Croatian, Bosnian and Montenegrin Languages. Selected South Slavonic Studies 1*, Brno: Masaryk University 2018) a Výzkum slovanského areálu: generační proměny (MUNI/A/1078/2018 – výstup Pavel Krejčí: *Eleven Fragments from the World of Czech and South Slavonic Languages. Selected South Slavonic Studies 2*, Brno: Masaryk University Press 2019) (kompletní seznam projektů viz příloha 9, vi).

Jeho orientace v toponomastické problematice spojené s praktickými terminologickými a translatickými otázkami, dále v oblasti didaktiky srbochorvatštiny (resp. srbštiny) a rovněž v dějinách a současnosti Bulharska vzbudila zájem na několika domácích i zahraničních institucích. Výsledkem toho je 7 vyžádaných přednášek (viz příloha 5, xiv). Ze svého komplexního vědeckého zaměření pak uchazeč čerpal témata pro řadu výukových pobytů (např. na Univerzitě Komenského v Bratislavě, Sofijské univerzitě sv. Klimenta Ochridského, Plovdivské univerzitě Paisije Chilendarského, Jihozápadní univerzitě Neofita Rilského v Blagoevgradu /Bulharsko/, Bělehradské univerzitě, Záhřebské univerzitě, Segedínské univerzitě nebo Univerzitě Loránda Eötvöse v Budapešti). Svůj vlastní vědecký rozhled uchazeč rozšiřoval mj. na třech delších oficiálních studijních pobytech – dvou na Záhřebské univerzitě a jednom na Bělehradské univerzitě.

Svoji disertační práci z oblasti kontrastivní česko-jihoslovanské frazeologie vydal ve výrazně aktualizované podobě v ediční řadě Spisy FF MU (č. 436) pod názvem *Srbská frazeologie v českém a bulharském překladu. Kontrastivní analýza* (Brno: FF MU, 2015). Zabýval se v ní frazeologií v umělecké literatuře. Frazeologii v publicistických textech naproti tomu analyzoval už ve své první vydané monografii věnované frazeologii *Bulharská a česká publicistická frazeologie ve vzájemném srovnání* (Brno: Masarykova univerzita, 2006).

Dvě uchazečovy monografie se zabývají pro změnu otázkami spojenými se složitými procesy jazykové standardizace na slovanském jihu. Problematiku vývoje jihoslovanských spisovných jazyků od cyrilometodějských počátků do začátků národně integračních procesů zpracoval v publikaci *Přehled vývoje jihoslovanských spisovných jazyků. Od 9. do počátku 19. století* (Brno: Masarykova univerzita, 2014) a různými aspekty sociolingvistických otázek spojených s prostorem bývalé srbochorvatštiny se zabýval v anglicky psané publikaci *Eight Fragments from the World of Serbian, Croatian, Bosnian and Montenegrin Languages. Selected South Slavonic Studies 1* (Brno: Masaryk University, 2018).

Česko-jihoslovanskou jazykovou problematiku z pohledu překladové lexikografie, translatické terminologie a toponomastiky představil uchazeč ve své druhé anglicky psané publikaci *Eleven Fragments from the World of Czech and South Slavonic Languages. Selected South Slavonic Studies 2* (Brno: Masaryk University Press, 2019).

Široce pojatá problematika spojená s jihoslovanskými jazyky je pak přítomna v monografii *Quo vadis, philologia?* (spolu s Elenou Krejčovou, Brno: Tribun EU, 2017). P. Krejčí přispěl do knihy především kapitolami, které se týkají oblastí lexikografie, didaktiky, sociolingvistiky a toponomastiky.

S výjimkou publikace *Eleven Fragments...* vyšlé koncem loňského roku byly všechny zmíněné knihy rovněž recenzovány a citovány (viz příloha 6).

Autor publikuje především v zahraničních, ale i v domácích periodikách, řada z nich je vedena v mezinárodních databázích Web of Science, SCOPUS, ERIH+, CEEOL – celkem 36 původních vědeckých článků, 11 kapitol v odborných monografiích, 36 příspěvků ve sbornících. Mnohé z těchto položek jsou ve vícero cizích jazycích. Úctyhodných je rovněž téměř 100 popularizačních článků na nejrůznější témata. Autor editoval nebo spolueditoval 10 odborných sborníků nebo kolektivních monografií a také antologii moderní bulharské povídky. Citace a ohlasy jeho práce (přesahující stovku, z nichž 3 jsou v publikacích z databáze WoS, 20 v publikacích z databáze SCOPUS a 15 v publikacích z databáze ERIH+) lze najít u badatelů zabývajících se srovnávací slovanskou jazykovědou, českým jazykem, didaktikou cizích jazyků, ale též politickou a regionální geografii. Velká část vyšla v zahraničí nebo v člancích psaných zahraničními odborníky.

Součástí vědecké práce je také pořádání a účast na konferencích. P. Krejčí uspořádal nebo spolupřipřádal celkem 11 domácích mezinárodních konferencí, v organizačním výboru byl také u 5 zahraničních konferencí. Z domácích jmenujme např. sérii pěti mezinárodních setkání věnovaných výuce jihoslovanských jazyků a literatur v dnešní Evropě (2011, 2012, 2013, 2014, 2016), konferenci o jihoslovanské frazeologii (2015), kroatistickou konferenci (2006), bulharistickou konferenci (2010), ale především tři z posledních čtyř ročníků největší mezinárodní balkanistické konference konané na území bývalého Československa – brněnského mezinárodního balkanistického symposia (1994, 2001, 2005). Z každé zmíněné akce vyšly odborné sborníky nebo kolektivní monografie, až na dvě výjimky se na jejich editaci habilitand pokaždé podílel podstatným dílem (seznam viz příloha 5, xvi). S příspěvkem vystoupil na více než 50 konferencích.

P. Krejčí se také významně podílel na zrodu dvou antologií moderní povídky – chorvatské (2002) a bulharské (2003), když pro ně do češtiny přeložil celkem 12 povídek.

Od roku 2002 do současnosti vede v rámci Ústavu slavistiky FF MU jedno z jeho tří oddělení – Seminář jihoslovanských filologií a balkanistiky.

Pavel Krejčí je členem programové rady doktorských studijních programů *Paleoslovenistika a slovanské jazyky a Filologicko-areálová studia* na FF MU a od 2019 též členem oborové rady doktorského studijního programu *Slovanské jazyky a literatury* na Filozofické fakultě Univerzity Komenského v Bratislavě. Od roku 2019 je na svém mateřském pracovišti garantem nově akreditovaného bakalářského studijního programu *Jihoslovanská a balkánská studia*.

Pro svoji erudovanost a vědeckou činnost byl oceněn děkanem Filozofické fakulty Univerzity Komenského v Bratislavě (bronzová medaile za přínos k rozvoji vzájemných vztahů mezi univerzitní slavistikou na Masarykově univerzitě a Univerzitě Komenského, 2017) (viz příloha 9, v).

Habilitand je členem redakční rady několika domácích i zahraničních odborných periodik:

LINGUISTICA BRUNENSIA (vyd. Filozofická fakulta Masarykovy univerzity, Brno)

OPERA SLAVICA (Slavistické rozhledy) (vyd. Ústav slavistiky FF MU, Brno) (do 2007 a opětovně od 2020)

SRPSKI JEZIK (Studije srpske i slovenske) (vyd. Katedra srbského jazyka Filologické fakulty Bělehradské univerzity, Bělehrad, Srbsko)

SRBISTIKA DANAS (vyd. Filologická fakulta Univerzity v Banja Luce, Banja Luka, Bosna a Hercegovina)

BĂLGARSKA REČ (Spisanie za ezikoznanie i ezikova kultura) (vyd. Fakulta slovanských filologií Sofijské univerzity sv. Klimenta Ochridského, Sofie, Bulharsko)
SĂVREMENNA LINGVISTIKA (vyd. Sofijská univerzita sv. Klimenta Ochridského, Sofie, Bulharsko)
a členem Jazykovědného sdružení České republiky a České společnosti pro slavistická, balkanistická a byzantologická studia (viz příloha 9, vii).

V roce 2003 byl habilitand jmenován ministrem spravedlnosti ČR soudním tlumočnickem pro jazyky bulharský, srbský, bosenský a chorvatský (rozhodnutí č. M-1509/2003) a působí též jako certifikovaný překladatel při Velvyslanectví Bulharské republiky v Praze.

Shrneme-li vědeckou činnost uchazeče, lze říci, že úspěšně propojuje lingvistickou teorii a praxi na bázi několika jazyků a několika lingvistických disciplín. Nesporným přínosem je jeho kontrastivní přístup sledující analyzované jevy primárně v češtině, chorvatštině, srbštině a bulharštině a umožňující tak vyvozovat nové lingvistické poznatky, z nichž mnohé jsou reflektovány i odborníky mimo lingvistickou obec, např. geografů.

Závěr: Vědecká kvalifikace uchazeče **odpovídá** požadavkům standardně kladeným na uchazeče v rámci habilitačních řízení v oboru obecná a diachronní lingvistika.

Hodnocení pedagogické způsobilosti uchazeče

Habilitand vyučuje na Ústavu slavistiky FF MU. V bakalářských i magisterských studijních plánech několika filologických programů přednáší lingvistické předměty s diachronním i synchronním zaměřením, které postupně transformoval od původního monolingválního zaměření k polylingválnímu, jež je sice jednodušší co do počtu spravovaných předmětů, ale náročnější na způsob výkladu a přípravu vyučujícího. P. Krejčí přednáší ve svých předmětech vesměs kontrastivním způsobem zahrnujícím buď celý jihoslovanský areál, nebo alespoň jeho podstatnou část (fonetika a fonologie, normativní gramatika, lexikologie, stylistika, dialektologie, historický vývoj především chorvatštiny, srbštiny a bulharštiny, v menší míře též makedonštiny a slovinštiny, dále vede překladatelské semináře z chorvatštiny a srbštiny). Součástí jeho přednášek a seminářů je téměř vždy komparace příslušných jazykových jevů se situací v češtině, popř. v jiných jazycích. Kromě výše zmíněných filologických předmětů vede spolu s dalšími kolegy též obecně seznamovací přednášky nefilologického charakteru jako *Současné Bulharsko*, *Současný Balkán* a *Slovanské areály*. Je autorem nebo spoluautorem 3 studijních příruček, 3 e-learningových portálů, 5 videopřednášek a 14 populárně naučných statí (viz příloha 4, v-vii).

Během dosavadní pedagogické činnosti odvedl řadu obhájených bakalářských a diplomových prací (celkem 79 na FF MU), rovněž tak byl oponentem mnoha závěrečných prací vzniklých na FF MU a zaměřených jak čistě lingvisticky, tak i multidisciplinárně. V současnosti vede 6 magisterských prací. Na FF MU rovněž vedl 3 a oponoval též 3 obhájené disertační práce, dále oponoval 1 obhájenou disertační práci na FF Univerzity Karlovy v Praze a 2 obhájené disertační práce na FF Univerzity Komenského v Bratislavě.

Svou vysokou odbornou kvalifikaci a rozhled (v kontrastivní slovanské frazeologii, onomastice a strukturně-sémantické analýze) prokázal v přednášce pro odbornou veřejnost *Tzv. kvazitoponyma v české a jihoslovanské frazeologii*, která proběhla 20. května 2020 na FF MU.

Závěr: Pedagogická způsobilost uchazeče **odpovídá** požadavkům standardně kladeným na uchazeče v rámci habilitačních řízení v oboru obecná a diachronní lingvistika.

Hodnocení habilitační práce uchazeče

Práci posuzovali domácí oponentka doc. PhDr. Irena Bogoczová, CSc., z Filozofické fakulty Ostravské univerzity, významná česká slavistka (odbornice na slavistiku, zabývá se také problematikou psycholingvistiky a sociolingvistiky), dále oponentka ze Slovenska prof. PhDr. Mária Dobříková, CSc., z Katedry slovanských filologií Filozofické fakulty Univerzity Komenského v Bratislavě, renomovaná slovenská slavistka, a oponentka ze Srbska doc. Snežana Popović, Ph.D., z Katedry slavistiky Filologické fakulty Univerzity v Bělehradě, známá srbská slavistka se zaměřením na výzkum slovanských jazyků.

Všechny tři posudky konstatují, že habilitační práce splňuje požadavky standardně kladené na úroveň habilitačních prací v daném oboru.

Doc. Bogoczová konstatuje, že habilitační práce svým zaměřením nejvíce postihuje lexikální rovinu jazyka – frazeologii. Vzhledem k tomu, že frazeologie patří dílem také do syntaxe a stylistiky, obsah práce souvisí i s těmito lingvistickými disciplínami. Významnou složkou zkoumání slovní zásoby jsou propria, konkrétně toponyma a autor prokázal solidní znalosti i z oblasti onomastiky a onomaziologie. Vychází ze skutečnosti, že toponyma ve frazeologických jednotkách nebyla dosud hlavním předmětem zájmu frazeologů a že zpracování tohoto dílčího tématu nebylo dosud ani komplexní, ani přísně vědecké. Tento nedostatek posuzovaná práce kompenzuje. Práce je založena na komparativní metodě. Má přesahy do kognitivní lingvistiky a široce pojaté kulturologie. Práce je obsáhlým, precizním, věrohodným a fundovaným výsledkem mnohaletého badatelského úsilí. Svědčí o autorově vysoké teoretické erudovanosti, badatelských zkušenostech, vědecké poctivosti a důslednosti.

Prof. Dobříková uvádí, že habilitační práce nepředstavuje iba analýzu jednoho výseku frazeologie podľa dominantného konštrukčného komponentu, ale prináša tiež detailnú, chronologicky spracovanú charakteristiku koncepcií jednotlivých frazeologických škôl a vyčerpávajúci súpis frazeologických a frazeografických výstupov v češkom, slovenskom a južnoslovenskom priestore. Jadro posudzovaného textu tvorí podrobná charakteristika českých, chorvátskych, srbských a bulharských frazém, v ktorých komponentovom obsadení sa vyskytujú rôzne typy toponým. Habilitand skúma jazykový materiál z hľadiska synchronie aj diachronie, pri jeho interpretáciách uplatňuje interdisciplinárny prístup, pričom dôsledne aplikuje najmä metodu komponentovej analýzy a získané dáta o prítomnosti toponým v jednotlivých frazeologických fondoch dokladá tiež prostredníctvom štatistickej metódy. V práci je evidentná snaha autora o systematický a precízny prístup k predmetu výskumu. Pre porovnávací česko-slovensko-južnoslovenský výskum je predložený text prínosom z hľadiska viacerých lingvistických a spoločenskovedných disciplín, keď že nezahŕňa iba frazeologickú, ale aj onymickú a komparatívno-konfrontačnú dimenziu.

Doc. Popović zdůrazňuje, že autor habilitační práce se zabývá aktuálním tématem ve slovanských jazycích. Výzkum ve frazeologii je v rámci komparativní analýzy českého jazyka na straně jedné a srbského, chorvátského a bulharského na straně druhé nové. Autor se rozhodl podat co nejdůležitější přehled použití určitého typu proprií ve frazeologii, tedy toponym, a jejich zkoumání v jihoslovenském jazykovém areálu. Tímto druhem proprií či onym se zabývalo poměrně málo frazeologů. Práce je tak přínosná jak pro české, tak bulharské, srbské a chorvátské lingvisty. Jasně a pregnantně je představen problém zpracování vlastních jmen. Autor zřetelně uvedl translátologické zvláštnosti překládání onym do pěti jazyků (češtiny, slovenštiny, chorvatštiny, srbštiny a bulharštiny) a popsal problematiku vycházející z odlišné definice onym v uvedených jazykových prostředích. Kromě toho dobře kontrastně představil teoretické přístupy k frazeologii a frazeologické školy. Použitá metodologie odpovídá současným vědeckým standardům a publikačním záměrům autora. Výzkum je prezentován ze všech důležitých aspektů zkoumání jednotek frazeologie. Dosažené výsledky analýzy uvádí autor numericky a graficky.

Závěr: Úroveň habilitační práce uchazeče **odpovídá** požadavkům standardně kladeným na habilitační práce v oboru obecná a diachronní lingvistika.

Výsledek tajného hlasování komise

Počet členů komise	5...
Počet odevzdaných hlasů	...
z toho kladných	5...
záporných	0...
neplatných	0...

Návrh komise

Na základě výsledku tajného hlasování následujícího po zhodnocení vědecké kvalifikace, pedagogické způsobilosti a úrovně habilitační práce uchazeče předkládá komise Vědecké radě Filozofické fakulty Masarykovy univerzity návrh

jmenovat uchazeče docentem v oboru obecná a diachronní lingvistika.

na zastavení řízení.

Brno dne 10. 09. 2020

prof. RNDr. Václav Blažek, CSc.

prof. PhDr. Miroslav Dudok, DrSc.

doc. Cvetanka Avramova, PhD

doc. PhDr. Aleš Brandner, CSc.

doc. Mgr. Bohumil Vykypěl, Ph.D.